

ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່:

Email: syvongsak123@gmail.com

ໂທ: +85620 98003648

Lan Xang Literature

Lecture 5: The Epic Story of "Thao Hung - Thao Cheuang"

ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່:

Email: syvongsak123@gmail.com

ໂທ: +85620 98003648

ບົດສອນ

ວິຊາ: ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ

ລະຫັດ: 0907409

ບົດທີ 5: ມະຫາກາບເລື່ອງ “ທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ”

ເວລາ: 90 ນາທີ

ຜູ້ບັນຍາຍ: ປທ. ສິມທະເຜີຍ ສີວິງສັກ

ປີ: 3

ພາກຮຽນ: 2

ສົກຮຽນ: 2022-2023

ຂັ້ນຕອນ 1 - ຜົນຮັບທີ່ຕ້ອງການ (Desired Results)

ສ້າງເປົ້າໝາຍ (Goals):

ນັກຮຽນຈະຮູ້:

- ຄວາມເປັນມາຂອງເລື່ອງ
- ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງທັງສາມສະບັບໂດຍສັງເຂບ
- ບາງຄຳເຫັນກ່ຽວກັບການກຳເນີດຄຳກອນ
- ບາງຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງ

ຄວາມເຂົ້າໃຈ (Understand):

ນັກຮຽນຈະເຂົ້າໃຈ:

- ຄວາມເປັນມາຂອງເລື່ອງ
- ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງທັງສາມສະບັບໂດຍສັງເຂບ
- ບາງຄຳເຫັນກ່ຽວກັບການກຳເນີດຄຳກອນ
- ບາງຄຳເຫັນກ່ຽວກັບຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງ

ຄຳຖາມຫຼັກ (Questions):

- 1) ມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງເປັນເລື່ອງແນວໃດ?
- 2) ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງແຕ່ງເປັນຄຳກອນແບບໃດ? ແລະ ກຳເນີດໃນສະໄໝໃດ?

ຄວາມຮູ້ (Knowledge):

- ໃຫ້ນັກຮຽນຮູ້ໄດ້ເຖິງຄວາມເປັນມາຂອງເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ ແລະ ບາງຄຳຄິດເຫັນຕ່າງໆກ່ຽວກັບບົດເລື່ອງດັ່ງກ່າວ.

ທັກສະ (Skills):

- ອະທິບາຍໄດ້ເຖິງຄວາມເປັນມາ, ບັນຫາຄຳກອນ ແລະ ຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງ.

ຂັ້ນຕອນ 2 - ຫຼັກຖານປະເມີນ

ໜ້າວຽກສິດສອນ (Tasks):

- ສັງເກດການຄົ້ນຄວ້າຂອງນັກສຶກສາ
- ສົນທະນາຖາມ-ຕອບ
- ແນະນຳການຄົ້ນຄວ້າ.
- ໃບວຽກບ້ານ

ຫຼັກຖານອື່ນໆ (Other Evidence):

- ລາຍງານຜົນການຄົ້ນຄວ້າ
- ເນື້ອໃນຄຳຕອບກິດຈະກຳຂອງນັກສຶກສາ
- ການສັງຮວມກິດຈະກຳ
- ຜົນການກວດວຽກບ້ານ

ຂັ້ນຕອນ 3 ແຜນການຮຽນ-ການສອນ (Teaching and Learning Plan)

- **ສື່ການສອນມີ:**

- ປຶ້ມຕໍາລາວິຊາວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ, ປຶ້ມບົດມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ, ເວັບໄຊຂໍ້ມູນ, ຄອມພິວເຕີ, ເຄື່ອງສາຍ LCD.

- **ກິດຈະກຳການຮຽນ**

ທວນຄືນ ແລະ ລ້ຽວເຂົ້າສູ່ບົດຮຽນ:

I. ທວນຄືນບົດຮຽນເກົ່າ

- ຄຸນາພານັກຮຽນທວນຄືນບົດຮຽນ ໂດຍໃຫ້ນັກຮຽນເວົ້າເຖິງເນື້ອໃນວັນນະຄະດີ ແລະ ສິລະປະການປະດິດແຕ່ງ.

II. ຂັ້ນລ້ຽວເຂົ້າສູ່ບົດສອນ:

ບົດທີ 3

ມະຫາກາບເລື່ອງ “ທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ”

3.1 ຄວາມເປັນມາຂອງເລື່ອງ (15 ນາທີ)

ກິດຈະກຳ 1:

- ຄູ່ຕັ້ງຄຳຖາມໃຫ້ນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ, ສະເໜີນັກສຶກສາອ່ານປຶ້ມຕໍາລາ
1) ມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງເປັນເລື່ອງແນວໃດ?
- ຄູ່ໃຫ້ນັກສຶກສາຕອບ 1-2 ຄົນ (5 ນາທີ)
- ຄູ່ສະຫຼຸບບົດຮຽນກິດຈະກຳ: (10 ນາທີ)

ເລື່ອງ ທ້າວຮຸ່ງ - ທ້າວເຈືອງມີລັກສະນະພິເສດທັງອຸດົມສົມບູນຫຼາຍດ້ານເຊິ່ງບໍ່ເໝືອນກັບເລື່ອງໃດຂອງລາວທາງດ້ານຮູບການ, ສິລະປະການປະພັນ ແລະ ເນື້ອໃນ, ຖືວ່າເປັນບົດວັນນະກຳຊັ້ນຍອດຂອງລາວອີກສະບັບໜຶ່ງເປັນຕົ້ນແມ່ນ:

- ວັນນະຄະດີເລື່ອງໜຶ່ງທີ່ປາສະຈາກອິດທິພົນຄອບງຳສາສະໜາ ຫຼື ເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງວ່າ (ບໍ່ແມ່ນເລື່ອງເທບນິ ຍາຍ) ຄືກັບເລື່ອງປຸ່ເຍີ - ຍ່າເຍີ, ປາສະຈາກຮ່ອງຮອຍຂອງເທບພະເຈົ້າ, ເປັນນິຍາຍແອ້ມປະຫວັດ ສາດເຊິ່ງໄດ້ກ່າວເຖິງປະຫວັດການເຄື່ອນໄຫວໃນຂັ້ນຕອນໃດໜຶ່ງຂອງປະຫວັດສາດ, ຢູ່ໃນພູມຖານບໍລິເວນໃດໜຶ່ງຂອງລາວໃນສະໄໝກ່ອນເຈົ້າຟ້າງຸ່ມນັບວ່າໃນຊ່ວງໄລຍະປະຫວັດສາດທີ່ຍັງຫ່າງໄກ ແລະ ມີດມົນຫຼາຍສົມຄວນຢູ່.

- ເປັນເລື່ອງທີ່ແຕ້ມໄປດ້ວຍສີສັນ ແລະ ອຸດົມສົມບູນທາງດ້ານພາສາ ແລະ ສຳນວນລາວເດີມທີ່ແທ້ຈິງ, ພ້ອມທັງເປັນເລື່ອງທີ່ຖືກຕ້ອງຕາມຫຼັກສັນທະກະວີ.

- ເປັນເລື່ອງທີ່ບັນຈຸໄປດ້ວຍວັດທະນະທຳ, ຮີດຄອງປະເພນີຂະນົບທຳນຽມ ແລະ ແບບແຜນການດຳລົງຊີວິດທີ່ມີຫຼາຍລົດຫຼາຍຊາດຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າໃນຊາດຕະຫຼອດເຖິງຮູບແບບການຈັດຕັ້ງປົກຄອງ, ດ້ານສັງຄົມແຫ່ງຍຸກສະໄໝດັ່ງກ່າວຢ່າງໜ້າອັດສະຈັນ.

ດັ່ງນັ້ນ, ການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ - ທ້າວເຈືອງ, ຍອມຮັບວ່າແມ່ນການສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ ແລະ ຊອກຂໍ້ມູນຫຼາຍດ້ານທີ່ບັນຈຸໃນເລື່ອງ ແລະ ກໍ່ຖືໄດ້ວ່າເປັນການເປີດປະຕູໄປສູ່ສ້າງຂຶ້ນມູມທີ່ຫາໄດ້ຍາກທີ່ສຸດເພື່ອໄປສູ່ການຄົ້ນຄວ້າທາງດ້ານປະຫວັດສາດ, ພູມສາດ, ການປະຄອງ, ວັດທະນະທຳປະເພນີຮີດຄອງ, ເຜົ່າພັນວິທະຍາ, ພາສາອັກສອນສາດ ແລະ ອື່ນໆອີກດ້ວຍ.

ວັນນະກຳເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ - ທ້າວເຈືອງ, ກ່ອນນີ້ຫຼາຍທົດສະວັດໄດ້ຕົກຢູ່ໃນກຳມີຂອງສະຫຍາມ ແລະ ເກັບມ້ຽນໄວ້ໃນຫໍສະໝຸດບາງກອກປະເທດໄທໃນສະພາບເກືອບໝົດໂອກາດຈົນຮອດປີ 1942, ທ່ານມະຫາສິລາ ວິລາວິງ, ຈຶ່ງພົບຕົ້ນສະບັບທີ່ຂຽນໃບລານຈາລຶກດ້ວຍອັກສອນລາວເດີມ. ທ່ານອິດທ່ານໄດ້ຄົ້ນພົບສະບັບທີ່ຂຽນດ້ວຍອັກສອນໄທໃສ່ເຈ້ຍສາເຊິ່ງມີຂໍ້ຄວາມບອກວ່າ: ພະເຈົ້າແຜນດິນອົງທີ 5 ຄື ພະຈຸລະຈອມເກົ້າສັ່ງໃຫ້ກົມສະໝຽນກ່າຍອອກມາຈາກໃບລານທີ່ຂຽນດ້ວຍອັກສອນລາວ, ທັງສອງສະບັບທຽບກັນແມ່ນເລື່ອງດຽວກັນ ແລະ ມີຂໍ້ຄວາມບອກໄວ້ວ່າ: ສີສຸນິນ ບ້ານວັງບານໄດ້ຂຽນເຈືອງກວ້າງຜູກນີ້ໃຫ້ອາດຍາອຸປະຮາດ; ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງຕີລາຄາວ່າສະຫຍາມອາດຈະເອົາໜັງສືເລື່ອງນີ້ໄປຈາກດິນແດນຂອງລາວໃນສົງຄາມສະຫຍາຍໃນລະຫວ່າງປີ ຄສ 1876 ເຊິ່ງກົງກັບສະໄໝກະສັດອົງທີ 5 ຂອງສະຫຍາມດັ່ງກ່າວມາຂ້າງເທິງນີ້.

ສະພາບເປັນເຊັ່ນນັ້ນທ່ານ ມະຫາສິລາ ວິລາວິງ ຈຶ່ງພະຍາຍາມຊຳລະຕົ້ນສະບັບ ແລະ ຈັດພິມເຜີຍ ແຜ່ຄັ້ງທຳອິດໃນປີ 1943 (ປະເທດໄທ) ຫຼັງຈາກນັ້ນຕໍ່ມາຈຶ່ງໄດ້ຮັບການເຜີຍແຜ່ຂຶ້ນມາເລື້ອຍໆຈົນມາເຖິງປັດຈຸບັນນັກສຶກສາ, ນັກຄົ້ນຄວ້າພວມໄດ້ຮັບຮັບຄວາມສົນໃຈຫຼາຍຂຶ້ນ. (ສົມທະເຜີຍ ສີວິງສັກ ແລະ ອຳໄພ ສອນທະລາ, 2019).

3.1.1 ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງທັງສາມສະບັບໂດຍສັງເຂບ (15 ນາທີ)

1) ສະບັບແຕ່ງເປັນຕຳນານ

ສະບັບນີ້ມີຢູ່ພົງສາວະດານໂຍນິກ ແຕ່ງໂດຍພະຍາປະກິດກອນຈັກໂດຍອ້າງວ່າເກັບຕຳນານມາຈາກເມືອງເໜືອ (ຕຳນານເມືອງຊຽງແສນ) ຢູ່ໃນຕຳນານນັ້ນເອີ້ນທ້າວ ຮຸ່ງວ່າ “ຊຸນເຈືອງທຳມະລາດ” ໂດຍເນື້ອເລື່ອງຫຍໍ້ດັ່ງນີ້:

ຊຸນເຈືອງເປັນລາຊະໂອລົດຄົນທີ່ໜຶ່ງຂອງຊຸນຈອມທຳເຈົ້າເມືອງພະເຍົາ (ອຳເພີພະເຍົາຈັງວັດຊຽງລາຍຂອງປະເທດໄທດຽວນີ້) ແລະ ມີນ້ອງຊາຍຄົນໜຶ່ງຊື່ວ່າ ຊຸນຊອງ.

ຊຸນເຈືອງປະສູດໃນວັນອັງຄານ, ເດືອນ 7 ຂຶ້ນ 1 ຄ່ຳ, ປີລະກາ, ຈຸນລະສັກກຣາດ 461 (ພສ 1641) ເວລາໃກ້ຮຸ່ງ.

ເມື່ອປະສູດອອກມາເທວະດາເອົາຂອງທົບສາມຢ່າງມາມອບໃຫ້ຄື: ແສ້, ດາບ, ຄັນໂທ ແລະ ຍັງໄດ້ຊ້າງເຜືອກໂຕໜຶ່ງຊື່ວ່າຊ້າງຜາຍຄຳ. ເມື່ອອາຍຸໄດ້ 16 ປີກໍໄດ້ໄປຄ້ອງຊ້າງຢູ່ເມືອງນ່ານ; ພະຍາພະລະເທວະ ແລະ ເຈົ້າເມືອງເມືອງນ່ານຍົກລູກສາວຊື່ຈັນທະເທວີໃຫ້. ໄປຄ້ອງຊ້າງຢູ່ເມືອງແພ ພະຍາພິມວິງສາ ເຈົ້າເມືອງເອົານາງແກ້ວກະສັດຕີ (ລູກສາວ) ໃຫ້.

ເມື່ອພະບິດາສິນພະຊົນທ້າວ ເຈືອງໄດ້ສະເຫວີຍເມືອງແທນພໍ່. ຕໍ່ມາ 6 ປີພະຍາ ແລະ ພະຍາແອງ ຍົກທັບມາຕິເອົາເມືອງເງິນຍາງ, ເຊິ່ງປັນເມືອງຂອງຂຸນຊື່ມ. ຂຸນຊື່ມຈຶ່ງໄດ້ແຕ່ງທູດເຊີນເອົາຂຸນເຈືອງກໍຍົກທັບໄປຕິເມືອງແມນຕາທອກຂອກຟ້າຕາຍິນ ຈຶ່ງຖືກພະຍາແມນຟັນຕາຍຄາຄໍຊ້າງ...

2) ສະບັບແຕ່ງເປັນຄໍາກອນ

ກ່າວວ່າ ທ້າວຮຸ່ງເປັນໂອລົດຄົນທີ່ສອງຂອງຂຸນຈອມທໍາເຈົ້າເມືອງສວນຕານ, ເມືອງນາຄອງ ຫຼື ເມືອງຂາ ຊາຍກໍວ່າມີອ້າຍຊື່ວ່າຂຸນເຈືອງ. ທ້າວຮຸ່ງປະສູດ ໃນວັນອັງຄານໃກ້ຮຸ່ງ, ເດືອນ 5 ເພງ, ປີຂາມເມື່ອປະສູດອອກມາ ພວກຂ້າຜາຍດໍາເອົາດາບກັບຄ້ອງເງິນຄູ່ໜຶ່ງມາຖວຍ, ຕໍ່ມາກໍໄດ້ຊ້າງພານຄໍາ.

ທ້າວຮຸ່ງໃຫຍ່ຂຶ້ນມາຈຶ່ງແຕ່ງເຖົ້າແກ່ໄປຂໍສາວຊື່ນາງ ງ້ອມມ່ວນ ລູກສາວຂອງຂອງພະຍາ ເມັງ ເຈົ້ານະຄອນ ຊຽງເຄືອທັງເປັນເອື້ອຂອງແມ່ທ້າວຮຸ່ງ, ແຕ່ນັ້ນນາງ ເມັງວາງຄ່າດອງແພງ ທ້າວຮຸ່ງຈຶ່ງຫາວິທີເຂົ້າຫານາງ ງ້ອມມ່ວນຈົນ ໄດ້ເປັນຊູ່ກັນ.

ຕໍ່ມາພະຍາທ້າວກວ່າເຈົ້ານະຄອນປະກັນມີຫຼານຊາຍຊື່ແອງກາ ເຈົ້ານະຄອນຄໍາວັງ, ເຈົ້າກວ່າແຕ່ງທູດມາຂໍ ນາງ ອີ້ວຄໍາລູກສາວຂອງທ້າວຊື່ມເຈົ້ານະຄອນເງິນຍາງທັງເປັນອ້າຍຂອງພໍ່ທ້າວຮຸ່ງ, ທ້າວຊື່ມບໍ່ຍອມໃຫ້, ທ້າວກວ່າຈຶ່ງ ຍົກທັບມາຕິເມືອງເງິນຍາງ. ທ້າວຊື່ມຈຶ່ງແຕ່ງທູດໄປເຊີນທ້າວຮຸ່ງໄປຮົບຊ່ວຍ. ທ້າວຮຸ່ງປາບພວກຂ້າເສິກຈົນແຕກ, ທ້າວກວ່າເສຍຊີວິດ, ສ່ວນທ້າວແອງກາຖືກຈັບເປັນສະເລີຍ. ທ້າວຊື່ມດີໃຈຫຼາຍ ຈຶ່ງເອົານາງອີ້ວ ແລະ ນາງອາຄາໃຫ້ ທ້າວຮຸ່ງ. ທ້າວຮຸ່ງນໍາຕີຂ້າເສິກເຖິງເມືອງປະກັນໄດ້ຮັບໄຊຊະນະແຕ່ອ້າຍຄໍາວາງຄອງເມືອງປະກັນ, ທ້າວຮຸ່ງໄປຄອງ ເມືອງເງິນຍາງ.

ເຖົ້າແກ່ໄປຂໍນາງງ້ອມມາເປັນມະເຫສີໃຫ້ທ້າວຮຸ່ງອີກ. ຫຼັງຈາກນັ້ນມີຫົວໜ້າແມ່ທັບທັບສອງພວກ ຂ້າເສິກຊື່ຫຸນບັງ ກັບອ້າຍຫົງທີ່ລົບໜີໃນສົງຄາມເມື່ອກ່ອນໄປອາໄສຢູ່ນໍາພະຍາຟ້າຮ່ວມບໍ່ຍອມ, ທ້າວຮຸ່ງຈຶ່ງເອົາກໍາ ລັງປົດລ້ອມເມືອງຕຸມວາງ. ສ່ວນພະຍາຮ່ວມແຕ່ງຄົນໃຊ້ໄປເຊີນແຖນລໍຢູ່ເມືອງກາຫລົງ (ເມືອງສຽງຮຸ່ງ) ໃຫ້ມາຕິ ທ້າວຮຸ່ງຊ່ວຍ. ທ້າວຮຸ່ງຈຶ່ງຖືກແຖນລໍຂ້າຕາຍໃນສະໜາມຮົບ.

3) ສະບັບແຕ່ງເປັນພາສາບາລີ

ຢູ່ໃນສະບັບນີ້, ມີຂໍ້ຄວາມຄ້າຍຄືກັນກັບສະບັບແຕ່ງເປັນຄໍາກອນແຕ່ຮຽກຊື່ທ້າວຮຸ່ງວ່າ “ເຈືອງລຸນ” ແລະ ຮຽກຊື່ອ້າຍທ້າວຮຸ່ງວ່າ “ທ້າວເຈືອງ”. ດັ່ງນັ້ນ, ສະບັບອາດຈະແຕ່ງສະບັບຄໍາກອນຄໍາ: ແປຄໍາລາວເປັນຄໍາບາລີເພື່ອ ໃຫ້ເກີດຄໍານິຍົມຊົມຊອບຂອງຄົນສະໄໝນັ້ນ.

3.1.2 ບາງຄໍາເຫັນກ່ຽວກັບການກໍານົດຄໍາກອນ (15 ນາທີ)

ກິດຈະກຳ 2:

- ຄູ່ຕັ້ງຄໍາຖາມໃຫ້ນັກສຶກສາຄົ້ນຄວ້າ:
  - 1) ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງແຕ່ງເປັນຄໍາກອນແບບໃດ? ແລະກໍານົດໃນສະໄໝໃດ?
- ຄູ່ໃຫ້ນັກສຶກສາຕອບ 1-2 ຄົນ (5 ນາທີ)
- ຄູ່ນັກສຶກສາສະຫຼຸບຮ່ວມກັນ: (5 ນາທີ)

ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງແຕ່ງເປັນຄໍາກອນເຊິ່ງເອີ້ນວ່າ ກອນວິຊຸມາລີ. ກອນວິຊຸມາລີນີ້ມັນແຕກຕ່າງຈາກຄໍາກອນໃນວັນນະຄະດີລາວໃນສະໄໝລ້ານຊ້າງຕາມທີ່ໄດ້ເຫັນມາເພາະວ່າເປັນເລື່ອງທີ່ບໍ່ທັນມີພາສາບາລີປົນເປຢູ່ນໍາ, ແຕ່ຄໍາກອນບາງບ່ອນກໍມີຄໍາໂຄງສຸພາບປົນເປບາງເລັກນ້ອຍ. ຄໍາກອນແບບນີ້ເຫັນຢູ່ໃນນິທານນາງຕັນໄຕ ແລະ ຂຸນບຸລີມແຕ່ບໍ່ມີຫຼາຍໂດຍອີງໃສ່ເຫດຜົນທີ່ກ່າວມານີ້ຈຶ່ງສັນນິຖານວ່າຄໍາກອນທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງອາດແຕ່ງຂຶ້ນໃນສະໄໝສະໄໝດຽວກັນເລື່ອງຂຸນບຸລີມ, ນາງຕັນໄຕ ແລະ ພະເວດສັນດອນ.

ຄໍາກອນເລື່ອງນີ້ນັບໄດ້ວ່າເປັນຄໍາກອນຊັ້ນຍອດຂອງລາວອີກສະບັບໜຶ່ງຄືກັບເລື່ອງສິນໄຊ ແລະ ພະເວດສັນດອນ, ແຕ່ມີລິດໄປຄົນລະທາງເທົ່ານັ້ນ, ເມື່ອໄດ້ອ່ານ ແລະ ເຂົ້າໃຈເລື່ອງນີ້ກໍຈະຮູ້ໄດ້ວ່າມັນມ່ວນຫຼາຍໃຫ້ທັງຄວາມສຸກ, ຄວາມອັດສະຈັນ ແລະ ບັນເທີງໄປພ້ອມໆກັນ, ອີກປະການໜຶ່ງເລື່ອງນີ້ກໍຍັງຖືວ່າເປັນກົກເຄົ້າເຫງົ້າກໍຂອງການຖືຜີດໍາ, ຜີຟ້າ-ຜີແຖນຂອງບັນດາຊົນເຜົ່າຕ່າງຈົນເຖິງປັດຈຸບັນນີ້.

3.1.3 ບາງຄໍາເຫັນກ່ຽວກັບຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງ (15 ນາທີ)

ພິງສາວະດານໂຍນິກ ທີ່ພະຍາປະຊາກັດ ວໍລະຈັນຮົບໂຮມຈາກຕໍານານເມືອງເໜືອຂອງໄທ ເອີ້ນວ່າ ຂຸນເຈືອງ ແລະ ເປັນຄົນໄທ (ໄທລ້ານນາ) ທີ່ສືບເຊື້ອມາຈາກພະເຈົ້າ ລະວໍາ ຈັນກະເທວະລາດຜູ້ສ້າງໃນປີ ຄສ 638 (ພສ 1181, ຈສ 1) ຂຸນເຈືອງເປັນວຸດຂອງຂຸນຈອມທໍາເຈົ້າເມືອງພູກ້າມຍາວ, ອໍາເພີພະເຍົາ, ຈັງວັດຊຽງລາຍ (ໃນປັດ ຈຸບັນ). ທ້າວຮຸ່ງເກີດເມື່ອເດືອນ 5 ປີເຖາະ ຈສ 461 ຄສ 1099.

ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມອີງໃສ່ຄໍາເຫັນຂອງ ມະຫາສິລາ ວິລາວິງ “ທ້າວຮຸ່ງເປັນຄົນເຊື້ອຊາດຂອມ ຫຼື ມອນ ເມື່ອອີງຕາມເຫດຜົນດັ່ງນີ້”.

1) ໃນລະຫວ່າງ ຄສ 657 ເປັນຕົ້ນພວກຂອມໄດ້ແຜ່ອໍານາດໄປທາງພາກເໜືອດັ່ງຢູ່ໃນໜັງສືເລື່ອງຈາມເທວີທີ່ພະໂພທິລັງສີຂຽນໃນ ຄສ 661 (ພສ 1204) ພະຍາຂອມເປັນເຈົ້າແຜນດິນເມືອງລະໂວ້ (ລົບບຸລີ) ໄດ້ສົ່ງລູກສາວນາງຈາມເທວີໄປຄອງເມືອງນີ້ສືບມາຮອດ ຄສ 740 (ພສ 1283) ແລະອິນເທວະຣະມັນເປັນເຈົ້າເມືອງຊຽງລາຍ (ນະຄອນລໍາປາງ) ໃນສະໄໝດຽວກັນ.

2) ຄໍາກອນໃນເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງບາງຕອນກໍໄດ້ບອກໄວ້ຢ່າງຈະແຈ້ງວ່ານາງງ້ອມເມຍຂອງທ້າວຮຸ່ງເປັນເຊື້ອຊາດຂອມດັ່ງຄໍາກອນວ່າ:

ຄືດັ່ງຢາດແຕ່ຟ້າສະເດັດທ່ອງ	ທາງດິນ
ໂສມຄານຄວນຄາດເຈືອງ	ທຽມທ້າວ
ນັກສະໜົມເນື້ອນາລີ	ຮຽງຮອບ
ກາກ່ອງກ້າວ (ງາມລ້າ)	ລູກຂອມ (ທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ ໜຶ່ງມ1:108)

ນາງງ້ອມເປັນລູກຂອງນາງເມັງກໍເປັນປ້າ ຫຼື ເອື້ອຍແມ່ທ້າວຮຸ່ງ, ຢູ່ໃນໜັງສືພື້ນທ້າວຮຸ່ງເອີ້ນແມ່ນາງງ້ອມວ່ານາງເມັງດັ່ງນັ້ນ, ຄໍາວ່າ “ເມັງ” ກໍແມ່ນມອນບາງບ່ອນຄໍາກອນກໍວ່າ “ກາກ່ອງເນື້ອນອນແນບນາງມອນ”. ຄໍາວ່າເມັງ, ມອນກໍແມ່ນຄໍາດຽວກັນກັບຄໍາວ່າ “ຂອມ, ເຂມ, ຂະແມ ຫຼື ຂະເໝນ” ຢູ່ໃນຄໍາກອນກໍມີຄໍາວ່າ “ໝູ່ຂອມເຂມຫ້”.

3) ຢູ່ເຂດພູດອຍຂອງເມືອງພະເຍົາ ກອງຄືນຄວ້າບູຮານຄະດີຂອງໄທກໍໄດ້ຄົ້ນພົບເຄື່ອງທີ່ເຮັດດ້ວຍຫີນເຊັ່ນ: ຄີກ, ສາກ, ລູກຫີນບິດຢ່າງຫຼວງຫຼາຍເຊິ່ງເປັນສີມືຂອງພວກຂອມທັງໝົດ.

4) ໃນຄໍາກອນເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງມີບາງບ່ອນກໍໄດ້ກ່າວໄວ້ໂດຍສະເພາະຕອນທ້າວກ່າວຍົກທັບໄປຕີເມືອງເງິນຍາງ, ທ້າວກ່າວໄປຮ້ອງຂໍອ້າຍຫາດ ແລະສາມມະເສັງຂ້າພູທຸນເພື່ອໄປຕີເມືອງເງິນຍາງ. ອ້າຍຫາດ ແລະສາມມະເສັງເຫັນວ່າຂຸນຊືນເປັນເຊື້ອຊາດດຽວກັບຕົນ ແລະ ເຄີຍໄດ້ເພິ່ງພາອາໄສກັນຕາມຫຼັງມາຈຶ່ງໄປເຂົ້າກັບກອງທັບເມືອງເງິນຍາງເພື່ອຕິດຕ້ານກັບກອງທັບຂອງທ້າວກ່າວ ແລະ ແອງກາ.

ພວກຊືນເຜົ່າພູດອຍ (ເຜົ່າລາວກາງ) ມີບາງເຜົ່າກໍຖືວ່າແມ່ນຄົນເຊື້ອຊາດມອນຂະແມ. ດັ່ງນັ້ນ, ຕະກູນຂອງ ທ້າວຮຸ່ງ ຫຼືຊາວເມືອງເງິນຍາງ, ເມືອງຊຽງເຄືອ (ຊຽງແສນ, ຊຽງລາຍ) ໃນສະໄໝນັ້ນອາດຈະແມ່ນມອນຫຼື ຂອມເພາະສາວພູດອຍ, ພູທຸມຖືວ່າເປັນເຜົ່າດຽວກັນ ແລະ ພວກລາວກາງ (ເຜົ່າຈະຮາຍ) ເຂົາເຈົ້າກໍຍັງຖືຜີເຈືອງຫຼື ຂຸນເຈືອງວ່າເປັນກະສັດຂອງພວກເຂົາສືບມາຈົນຮອດປັດຈຸບັນນີ້.

ເຖິງວ່າຢ່າງໄດ້ກໍຕາມຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງຈະເປັນເຜົ່າໃດ, ເຊື້ອຊາດໃດ ແລະ ເກີດເມື່ອໃດພຽງແຕ່ເປັນການຕີລາຄາ - ສັນນິຖານຕາມເນື້ອໃນຂອງເລື່ອງ ແລະ ອີງຕາມຕໍານານ, ເອກະສານອ້າງອີງອື່ນໆຕາມເຫດຜົນ. (ສົມທະເຜີຍ ສີວິງສັກ ແລະອໍາໄພ ສອນທະລາ, 2019).

III. ຂັ້ນສະຫຼຸບ

❖ ຄູ່ເນັ້ນຈຸດສໍາຄັນຂອງບົດຮຽນ

- ເລື່ອງທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງທັງສາມສະບັບໂດຍສັງເຂບ
- ບາງຄໍາເຫັນກ່ຽວກັບການກໍາເນີດຄໍາກອນ
- ບາງຄໍາເຫັນກ່ຽວກັບຕົວລະຄອນທ້າວຮຸ່ງ

IV. ວັດ ແລະປະເມີນ

- ຄູ່ຖາມຂໍ້ຂ້ອງໃຈຂອງນັກຮຽນ (ຖ້າມີ) ຄູ່ອະທິບາຍຄືນ
- ຄູ່ຕັ້ງຄຳຖາມ: ແຕ່ລະຂໍ້ຂອງບົດຮຽນ?
- ໃຫ້ນັກຮຽນຕອບ 1-2 ຄືນ
- ຄູ່ສັງເກດຄຳຕອບ ແລະ ສະຫຼຸບຄືນ

V. ຂັ້ນຕັກເຕືອນ

- ຄູ່ແນະນານັກຮຽນອ່ານບົດຮຽນໃໝ່
- ສຶກສາແນວຄິດຂອງຜູ້ຮຽນ
- ມອບວຽກບ້ານ

ເອກະສານອ້າງອີງ

ສົມທະເຜີຍ ສີວິງສັກ ແລະ ອໍາໄພ ສອນທະລາ. (2019). ວັນນະຄະດີລ້ານຊ້າງ. ຄະນະສຶກສາສາດມະຫາວິທະຍາໄລ ສຸພານຸວົງ.

ຂໍ້ມູນຕິດຕໍ່:

Email: syvongsak123@gmail.com

ໂທ: +85620 98003648

ດວງເດືອນ ບຸນຍາວິງ; ໂອທອງ ຄໍາອິນຊຸ ແລະ ສິມໄພ ວິໄລສັກ (2000) ມະຫາກາບທ້າວຮຸ່ງ-ທ້າວເຈືອງ ເຫຼັ້ມ 1.
ຫໍສະໝຸດແຫ່ງຊາດ.

ຄູສອນປະຈຳວິຊາ

ປທ.ສິມທະເພີຍ ສິວິງສັກ